

Portræt-søgning og datering af portrætter. RA , tirs- 21/5 2019

- en litteraturliste af Tommy P. Christensen

Portræt-søgning

Andersen, Lykke og Karen Borglykke: **Bibliografi over danske "Stater" 1913-1981.**

(Studier fra Danmarks Biblioteksskole). Danmarks Biblioteksskole, København 1985.

Clements, O. H.: *Medaillon-portrætstik af danske og norske*. Art. i:

Personalhistorisk Tidsskrift, 13-I-1952, s.62-92. Supplement i 13-IV-1956, s.117-119.

Cornelius, Anne: **Forbrydere og offentlige fruentimmere 1863-1910.** (Fogtdals Historiske Billeder). Forlaget Palle Fogtdal, København, 2008

DAA – **Danmarks Adels Aarbog** 1884-. Udgivet af Dansk Adelsforening, 1883-.

Danmarks Kirker. Udgivet af Nationalmuseet, København 1933-. (Findes også i elektronisk udgave - spørg på biblioteket).

DBL – **Dansk Biografisk Leksikon.** 3. udg. v. redaktør Sv. Cedergreen Bech. Bd. 1-16. Gyldendal, København 1979-84 (Hovedregister i bd. 16 samt "Ikonografi").

Duus, Jørgen: **Silhuetter - Skygger på Væggen.** Nyt Nordisk Forlag, København, 1998.

Eller, Povl: **Kongelige portrætmalere i Danmark 1630-82.** En undersøgelse af kilderne til Karel van Manders og Abraham Wuchters' virksomhed. Selskabet til Udgivelse af danske Mindesmærker. DHF, København 1971.

Grandjean, Louis E. og Albert Fabritius (red.): **Den lille Portrætkunst i Danmark - siden 1750.** København, 1949.

Hainau, Naomi: *Guldalderliv. Portrætter af danske postembedsmænd*. Art. i: **Post & Tele Museum.** København 1998.

Houmøller, Sven og Torben Palsbo (red.): **Den danske Lægestand 1957-1964.** 14. udg. Kbh. 1965.

Jensen, Charlotte S. H.: *Fængslende forfædre*. Art. i: **Personalhistorisk Tidsskrift** 2004:2, s.295ff.

Køie, Tove og Ole Malmqvist (red.): **Kunstnerleksikon.** AOF's Forlag, 1985.

Lund, E. F. S.: **Danske malede Portrætter** (bd. 1-10). Kbh. 1895-1910.

Lund, Henrik: **Flygtninge og indvandrere 1850-1980.** (Fogtdals Historiske Billeder). Forlaget Palle Fogtdal, København, 2008.

Madsen, Johannes (red.): **Dansk Portrætgalleri (bd. 1) Det Kgl. Danske Postvæsen 1624-1904.** København 1905 - samt **Dansk portrætgalleri (bd. 2)**

Danmarks industri og haandværk 1879-1904. København, 1905.

Nygaard, Adam (red.): **Dansk Vognmandsstand. Faglig Biografisk Håndbog for den organiserede Danske Vognmandsstand.** Forlaget Liber, København, 1956.

Rosenkrantz, Palle (red.): **Bogen om københavnere 1936-37 - Danmarks hovedstad.** Arthur Jensens Forlag, København 1936. (Biografier m. portrætter, s. 173-579).

Slyngbom, H.: **Dansk Kunstnerleksikon.** Uændret reprotryk af "Dansk Billedkunst – Biografisk Haandleksikon over Billedkunstens Udøvere gennem 400 Aar", 1947. Dansk Historisk Håndbogsforlag (DHH), 1988.

Steen, Poul: Danmarks Pædagogiske Bibliotek. [Præsentation af billedarkivets lærer- og præsteportrætter m.v.]. Art. i **Personalthistorisk Tidsskrift** 16-III-1975, s.74.

Sthyr, Jørgen: **Dansk Grafik 1500-1800.** Forening for Boghaandværk/Ejnar Munksgaards Forlag, København, 1943.

Sthyr, Jørgen: **Dansk Grafik 1800-1900.** Forening for Boghaandværk, København, 1949.

Weilbach – Dansk Kunstnerleksikon. Hovedredaktør Sys Hartmann. Bd. 1-9.

Munksgaard, København, 1994-2000. ("Værker" Husk bagest i hvert bind: "Kunstnere, der var biograferet i de tre tidligere udgaver af kunstnerleksikonet, men ikke er optaget i denne udgave").

Westergaard, P. B. C.: **Danske Portrætter i Kobberstik, litografi og træsnit. En beskrivende fortegnelse.** (bd. 1-2). København, 1930-34.

KID - Kunstindeks Danmark - det centrale register over kunstværker i danske museer og samlinger, oprettet i 1985 og siden 1996 tilgængelige via internettet. KID drives af Kulturarvsstyrelsen, indeholder oplysninger om ca. 80.000 (2007) kunstværker af danske og udenlandske kunstnere. Den digitaliserede version af 4. udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon (1994-2000) udgør med sine biografier af næsten 8000 billedkunstnere og arkitekter, kunsthåndværkere og designere en integreret del af KID. Se:

<https://www.kulturarv.dk/kid>

Portrætregistranten på Det kgl. Bibliotek, Kort- og Billedafd., Billedsaml. Register over de danske og udenlandske personer i Portrætsamlingen.

Se: <http://www.kb.dk/da/nb/materialer/billeder/portraetregistrant/>

Datering af portrætter

Christensen, Charlotte (red.): *Hvis engle kunne male... Jens Juels portrætkunst*. Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, 1996.

Dahlgren, Anna: *Ett medium för visuell bildning. Kulturhistoriska perspektiv på fotoalbum 1850-1950*. Makadam förlag, 2013.

Duedahl, Poul et al: *Forbrydelsens ansigt*. Gads Forlag, København, 2013.

Grandt-Nielsen, Finn og John L. Laurberg: *Forbryderbilleder 1867-1870. Optaget af fotograf E. Rye i Odense*. Udgivet af Mammens Bogtrykkeri A/S, Odense 1989 (I kommission hos forlaget Skippershoved).

Johansson, Björn Axel: *Stora boken om familjebilder*. Historiska Media, Lund 2010

Ochsner, Bjørn: *Fotografer i og fra Danmark til og med år 1920 I-II*. Landsudvalget for indsamling og bevaring af fotografier og dokumentarfilm. 3. udg. Bibliotekscentralens forlag, København 1986.

Palm, Jonas: *Fotografiske teknikker fra 1839 frem til 1920*. Konservatorskolen, Det kgl. danske Kunstakademi, København 1981.

Smidt, Claus M.: *En guldaldermalers skæbne. Portrætmaleren C. A. Jensen*. Kunstbog-klubben/Strandbergs Forlag, 1986

Söderlind, Solfrid: *Porträttbruk i Sverige 1840-1865 - en funktions- och interaktionsstudie*. Carlssons, 1993 (Ph.D. afhandling fra 1994)

Klædedragtens historie - en kilde til datering

Andersen, Ellen: *Danske Dragter. Moden i 1700-årene*. Nationalmuseet/Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1977

Andersen, Ellen: *Danske Dragter. Moden 1790-1840*. Nationalmuseet/Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1986

Bech, Viben: *Danske Dragter. Moden 1840-1890*. Nationalmuseet/Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1989

Cock-Clausen, Ingeborg: *Danske Dragter. Moden 1890-1920*. Nationalmuseet/Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1994

Fukai, Akikio (Ed.): *The Collection of the Kyoto Costume Institute - FASHION. A History from the 18th to the 20th Century*. Vol. I: 18th and 19th Century. + Vol. II: 20th Century. Taschen GmbH, Köln 2006

Loschek, Ingrid: *Mode im 20. Jahrhundert. Eine Kulturgeschichte unserer Zeit*.

Verlag Bruckmann, München 1978.

Nørgaard, Mads (red.): *Modeleksikon – fra couture til kaos*. Politiken, København 2002

Specielt til datering af brudeportrætter

Andersen, Ellen: *Brudekjolen*. Nationalmuseet, København 1967

Daneman, Andrew, Palle Fogtdal og Annette Kærgaard Sørensen (red.): *Bryllup før og nu. Udstilling 2. januar til ultimo april 1997*. Udgiver for Fogtdals FotoCafé af Forlaget Palle Fogtdal A/S. København 1996

Ipsen, Merete: *Brudekjole fortællinger*. Kvindemuseets Forlag, Århus 2004

Kjellberg, Anne: *Brudekjolen. Norske bryllupemoter gennem 400 år*. C. Huitfeldt Forlag A/S, Oslo 1991

Kjær, Birgitte, Tove Engelhardt Mathiassen og Fritse Meyer (red.): *Brud og brudgom. Bryllupstøj gennem 250 år*. (Den Gamle Bys skriftrække, bd. VIII). Den Gamle By, Århus 2004

Schanz, Elsebeth Aasted (red.): *Bryllupstøj*. (Den Gamle Bys Lommebibliotek, bd. 3). Den Gamle By, Århus u.å. [2009]

Torsen, Eleanor (rev.): *Dronning for en dag. Brudekjoler fra de siste 250 år*. 16.4 – 25.9. 2011. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Trondheim 2011

Eksempler på diverse netbaserede databaser

<http://www.kb.dk/da/nb/materialer/billeder/portraetregistrant/>

Ca. 9.971 resultater i Portrætbasen.

<https://www.kulturarv.dk/kid/SoegVaerk.do#>

Kunstindeks Danmark har ca. 5.922 værker med titlen: "Portræt ..." (resultatet indeholder kun værker i danske statslige og statsanerkendte museers eje).

http://www.danskebilleder.dk/db/?#1394126899131_0

Samlingen Danske Billeder indeholder ca. 3.391 emner af typen "portrætter"

<http://www.mfs.dk/da/search/history>

Ca. 612 resultater i Billedarkivet ved fritekstsøgning "Portræt".

<http://odensebilleder.dk/billedstart.asp>

Gamle Odensebilleder hos Odense Bys Museer har ca. 392 billeder, der opfylder søgekriterierne.

http://www.kb.dk/da/nb/fag/dafos/Brug_arkivet/Soeg_i_samlingerne/Billed

arkiv/Index.html

Ca. 32 resultater ved søgning på "Portræt" i Dansk Folkemindesamlings billedarkiv.

<http://ukendtebilleder.dis-danmark.dk/search.php>

Ca. 28 billeder ved søgeordet "Portræt".

<http://www.kvinfo.dk/side/1056/>

Dansk Kvindehistorie - Kvindekilder 1850-1985 rummer en lang række indskannede portrætter i forbindelse med kvindeportrætter.

<http://www.aalborgstadsarkiv.dk/AalborgStadsarkiv.asp?SaerSam=TON>

Aalborg Stadsarkivs samling af billeder fra H. Tønnies fotografiske atelier kan på nettet kun søges på enten negativnummer eller bestillers navn eller adresse...

<http://vartov-arkivet.dk/fotografiapparatets-historie/>

Endvidere findes en lang række private sider med portrætfotografier. Se for eks.:

<http://billeder.salldata.dk/>

Vartov-Arkivet er opløst med udgangen af 2010

Billederne (fotografier og dias) er afleveret til Det kongelige Bibliotek (fra Højskolernes Hus), og til Landsarkivet i det omfang billederne hørte til arkivalier afleveret og i brug dér (f.eks. billeder fra Efterskolernes Sekretariat, fra Helle Gotved, Erica Simon Nordisk Forbund for Kvindegymnastik. Udprintning af indskannede billeder, opr. registreret i Arkibas og bevaret på en ekstern harddisk på Landsarkivet og i Billedsamlingen på Det kongelige Bibliotek.

<http://www.ukendtebilleder.dk/>

Hjemmesiden har i de sidste par år været under afvikling. Se i stedet:

<http://ukendtebilleder.dis-danmark.dk/search.php>

En god og omfattende gennemgang af fotografiets historie (fra camera obscura til det digitale kamera) findes på:

<http://www.photo-gallery.dk/fotohistorie/index.html>

Alfabetisk ordnet litteraturliste

Achen, Sven Tito (red.): *Jeg er samler*, bd. 1-2. Politikens Forlag, Kbh. 1955-56

Andersen, Lykke og Karen Borglykke: *Bibliografi over danske "Stater" 1913-1981*.

(Studier fra Danmarks Biblioteksskole) [Hovedopgave]. Danmarks Biblioteksskole, Kbh. 1985

Clements, O. H.: Medaillon-portrætstik af danske og norske. Art. i *Personalthistorisk Tidsskrift*, 13-I-1952, s.62-92. Supplement. Se: 13-IV-1956 s.117-119.

- Cornelius**, Anne: *Forbrydersker og offentlige fruentimmere 1863-1919*. (Fogtdals Historiske Billeder). Forlaget Palle Fogtdal, Kbh. 2008
- Duus**, Jørgen: *Silhuetter – Skygger på Væggen*. Nyt Nordisk Forlag. Kbh. 1998
- Grandjean**, Louis E. og Albert Fabritius (red.): *Den lille Portrætkunst i Danmark – siden 1750*. Kbh. 1949
- Grandt-Nielsen**, Finn (red.) og John L. Laurberg (tekst): *Forbryderbilleder 1867-1870. Optaget af fotograf E. Rye i Odense*. Forlaget Skippershoved, 1989
- Houmøller**, Sven & Torben Palsbo (red.): *Den danske Lægestand 1957-1964*. 14. udg. Kbh. 1965
- Lund**, E. F. S: *Danske malede Portrætter* (bd. 1-10). 1895-1910
- Lund**, Henrik: *Flygtninge og indvandrere 1850-1980*. (Fogtdals Historiske Billeder). Forlaget Palle Fogtdal, Kbh. 2008
- Nygaard**, Adam (red.): *Dansk Vognmandsstand. Faglig Biografisk Håndbog for den organiserede Danske Vognmandsstand*. Forlaget Liber, Kbh. 1956
- Rosenkrantz**, Palle (red.): *Bogen om Københavnerne 1936-37 Danmarks Hovedstad*. Kbh. 1936
- Steen, Poul**: Danmarks Pædagogiske Bibliotek. [Præsentation af billedarkivets lærer- og præsteportrætter m.v.]. Art. i *Personalhistorisk Tidsskrift*. 16-III-1975, s.74.
- Sthyr**, Jørgen: *Dansk Grafik 1500-1800*. Forening for Boghaandværk/Ejnar Munksgaards Forlag, Kbh. 1943
- Sthyr**, Jørgen: *Dansk Grafik 1800-1910*. Forening for Boghaandværk, Kbh. 1949
- Westergaard**, P. B. C.: *Danske Portrætter i Kobberstik, litografi og træsnit. En beskrivende fortegnelse* (bd. 1-2). Kbh. 1930-34